

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း

NEW APPROACH TO BUDDHA DESANA

ဗုဒ္ဓဒေသနာကို စနစ်သစ်နည်းဖြင့် လေ့လာခြင်း

စာစဉ်(၂၀)

ခန္ဓာငါးပါး

၂၀၁၀ - ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၄ - ရက်
အကြိမ်(၃၀)မြောက်၊ ဗုဒ္ဓဒေသနာသင်တန်း
ရှင်သာမဏေဝိမာန်၊ အာဇာနည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့တွင်
ဟောကြားသောတရားတော်

ဦးဌေးအောင်

(မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ)

ပဓာနနာယက၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း
တွဲဖက်ဌာနမှူး (ငြိမ်း)၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေး

ဗုဒ္ဓဒေသနာကို စနစ်သစ်ဖြင့်လေ့လာခြင်း

စာစဉ် - ၂၀

ခန္ဓာ(၅)ပါး

၂၀၁၀-ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၄-ရက်
ရန်ကုန်မြို့၊ အာဇာနည်လမ်း၊ ရှင်သာမဏေဝိမာန်တွင်
အကြိမ်(၃၀)မြောက် ဗုဒ္ဓဒေသနာသင်တန်း၌ ဟောသောတရားတော်

ဦးဌေးအောင်

(မဟာသဒ္ဓဗ္ဗဏေတိကဓရ)

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့်ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း
တွဲဖက်ဌာနမှူး၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်(မန္တလေး)

ခန္ဓာ (၅)ပါး

အခုလေ့လာခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာတွေမှာ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေတဲ့အလုပ်။ အဲဒီအလုပ်တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပိုင်းခြားပြီးတော့ စိစစ်ကြည့်တတ်အောင်၊ ပိုင်းခြားကြည့်တတ်အောင်၊ စိစစ်ကြည့်တတ်အောင် ဒီပညာများ သင်ယူနေပါတယ်။

အခု သင်ခဲ့တဲ့အကြောင်းမှာ ဒီအလုပ်၊ အလုပ်ဆိုတဲ့အလုပ်က ကိစ္စကို လုပ်နေတဲ့အလုပ်။ ကိစ္စမှာ ကိစ္စ(၅)မျိုး၊ မြင်ကိစ္စ၊ ကြားကိစ္စ၊ အတွေ့ကိစ္စ၊ အနံ့ကိစ္စ၊ အရသာကိစ္စ။ အဲဒီကိစ္စ(၅)မျိုးကို အလုပ်လုပ်ပါတယ်။ အဲဒီ အလုပ်လုပ်တဲ့အခါမှာ အလုပ်နဲ့ပတ်သက်သည့် သဘာဝတရားများကို သိအောင်၊ နားလည်အောင် အခြေခံများကို သင်ယူနေပါတယ်။

အခုပြောခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာမှာ ဒီကိစ္စ (၅)မျိုးထဲမှာ မြင်ကိစ္စ၊ ကြားကိစ္စဆိုတဲ့ (၂)မျိုးက ပြင်ပလောကနဲ့ ဆက်သွယ်တဲ့ ဆက်သွယ်ရေးကိစ္စ။ အတွေ့ကိစ္စ၊ အနံ့ကိစ္စ၊ အရသာကိစ္စ ဒီကိစ္စ(၃)မျိုးက ရုပ်ခန္ဓာနှင့် ပတ်သက်သည့် ကာကွယ်မှု၊ စောင့်ရှောက်မှုကိစ္စများကို ဒီ(၃)ခုက ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။

ဒီကိစ္စများ ဆောင်ရွက်တဲ့သဘာဝမှာ ဆောင်ရွက်တဲ့စိတ်။ အဲဒီစိတ်နဲ့ပူးတွဲပြီး အလုပ်လုပ်နေတဲ့ ရုပ်သဘာဝတရားများ၊ အဲဒီရုပ်သဘာဝတွေမှာ မြင်ကိစ္စကိုဆောင်ရွက်ပေးတာ မျက်စိက၊ ကြားကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးတာ နားက၊ အတွေ့ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးတာ ခန္ဓာကိုယ် အရေ

ပြားက၊ အနံ့ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးတာက နှာခေါင်းအကြည်ရုပ်က၊ အရသာကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးတာက လျှာအကြည်ရုပ်က။ အဲဒီလို ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ အကြည်ရုပ် (၅)ပါး၊ တံခါး (၅)ပေါက်။ အဲဒီလို သုံးပါတယ်။

အလုပ်ကိစ္စက (၅)မျိုး။ အဲဒီမှာ အကြည်ရုပ်များကို စွမ်းအားများ ထုတ်ပေးနိုင်အောင် အပြင်ဘက်က ဝင်ရောက်လာတဲ့ သဘာဝတရား (၅)မျိုး။ သူတို့ကို အပြင်အာရုံ (၅)ပါးလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အပြင်အာရုံ (၅)ပါးက တစ်မျိုးကို တံခါးတစ်ခု သူတို့က ဝင်ရောက်ပြီးတော့ ရိုက်ခတ်တယ်။ ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။ အဲဒီ သဘာဝတွေကို သေသေချာချာ နှလုံးသွင်းနိုင်၊ ဆင်ခြင်နိုင်ဖို့ ဒီပညာများကို လေ့လာပါတယ်။

ဒီလေ့လာနေတဲ့ သဘာဝတရားတွေမှာ ကိစ္စ (၅)မျိုး။ မြင်ကိစ္စ၊ ကြားကိစ္စ၊ အတွေ့ကိစ္စ၊ အနံ့ကိစ္စ၊ အရသာကိစ္စ။ အဲဒီကိစ္စ(၅)မျိုး။ ကိစ္စ(၅)မျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ ရုပ်တရား (၅)မျိုးနဲ့ နာမ်တရား၊ နာမ်တရားက စိတ်(၅)မျိုး။ စိတ်(၅)မျိုးက အဲဒီမြင်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ စိတ်ကိုမြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ အတွေ့စိတ်၊ အနံ့စိတ်၊ အရသာစိတ်။ အဲဒီသဘာဝ။ အဲဒီမှာ စကား(၂)လုံး။ မြင်ကိစ္စ မြင်စိတ်။ စကားတစ်ခု နဲ့တစ်ခု မတူပါ။

ကိစ္စဆိုတဲ့ စကားလုံးက အလုပ်။ ဒီအလုပ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ပါဠိလိုသုံးတဲ့အခါ ‘သင်္ခါရ’။ အဲဒါကို အင်္ဂလိပ်လိုပြောလျှင် Function။ အဲဒီတော့ Function ခေါ်တဲ့ အလုပ်(၅)မျိုး။ အဲဒီမှာ သေသေချာချာ ကြည့်လိုက်တော့ အလုပ်ဆိုတာနဲ့ စိတ်နဲ့တွဲပြီးတော့ ဖော်ပြတယ်။ အဲဒီမှာ

စိတ်ဆိုတဲ့ သဘာဝ။ ဒီဟာကို ဒီဒေသနာပါ ပါဠိစကားနဲ့ပြောလျှင် စိတ်က နာမ၊ သဘာဝတရားကို ဓာတု။ အဲဒီတော့ မြန်မာအသံထွက်တော့ နာမ် ဓါတ်။ နာမ်ဓါတ်က အလုပ် လုပ်တယ်။ အဲဒီအလုပ်ကို သင်္ခါရ။ အလုပ်ကို (၅)မျိုး ခွဲပြီးတော့ ပြောပြတယ်။ မြင်ကိစ္စ၊ ကြားကိစ္စ၊ ဒါက (၂)ခု။ အတွေ့ကိစ္စ၊ အနံ့ကိစ္စ၊ အရသာကိစ္စ (၃)ခု။ အဲဒီ(၃)ခုက ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကာကွယ်ရေးကိစ္စ၊ စောင့်ရှောက်ရေးကိစ္စကို ဆောင်ရွက် ပေးတယ်။ မြင်ကိစ္စနဲ့ ကြားကိစ္စက အပြင်လောကနဲ့ ဆက်သွယ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ပေးပါတယ်။

ဒီမှာ နာမ်ဓါတ်လို့ဆိုတဲ့ စိတ်။ အဲဒီစိတ်ဆိုသော စိတ်က စွမ်း အားတွေနဲ့ အလုပ်လုပ်တယ်။ ရုပ်တရားကလည်းပဲ စွမ်းအားနဲ့ အလုပ် လုပ်တယ်။ အဲဒီ အလုပ်လုပ်တဲ့ စွမ်းအားမှာ ရုပ်စွမ်းအားနှင့် နာမ်စွမ်း အားကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိရမယ်။ ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ စွမ်းအားနဲ့ ဆောင်ရွက်တယ်။ အဲဒီစွမ်းအားမှာ အဓိကအားဖြင့် ရုပ်စွမ်း အား၊ ပြီးတော့ နာမ်စွမ်းအား။ အဲဒီ ရုပ်စွမ်းအားနဲ့ နာမ်စွမ်းအား နှစ်မျိုးက မြင်ကိစ္စကိုလည်း ဆောင်ရွက်တယ်။ ကြားကိစ္စကိုလည်း ဆောင်ရွက်တယ်။ အတွေ့ကိစ္စလည်း ဆောင်ရွက်တယ်။ အနံ့ကိစ္စ၊ အရသာကိစ္စကိုလည်း ဆောင်ရွက်တယ်။

ကိစ္စအားဖြင့် (၅)မျိုး။ ကိစ္စ(၅)မျိုးကို ရုပ်စွမ်းအားနဲ့ နာမ်စွမ်း အားတို့ ဆောင်ရွက်တယ်။

ဒီအချက်ကလေးတွေ သေသေချာချာ သဘောပေါက်အောင် စဉ်းစားပါ။

နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဘဝကိစ္စကို ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာ ဒီကိစ္စ(၅)မျိုးက အခြေခံအားဖြင့် ပါဝင်နေတယ်။ ပါဝင်နေတဲ့ ကိစ္စ(၅)မျိုးကို အကျဉ်းချုပ်ပြီး ပြောလိုက်တာ။ မြင်ကိစ္စ၊ ကြားကိစ္စ၊ အတွေ့ကိစ္စ၊ အနံ့ကိစ္စ၊ အရသာကိစ္စ။ အဲဒီကိစ္စဆိုတဲ့ အလုပ်(၅)မျိုးကို ရုပ်စွမ်းအားနဲ့လည်း အလုပ်လုပ်တယ်။ နာမ်စွမ်းအားနဲ့လည်း အလုပ်လုပ်တယ်။

ဒီအလုပ်တွေဟာ ရုပ်စွမ်းအားလို့ ပြောတဲ့အခါမှာ၊ အဲဒီ ရုပ်စွမ်းအားလို့ပြောတဲ့စကား ဒီကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ သဘာဝမှာ အာရုံ။ အာရုံက (၅)ပါး။ အာရုံ(၅)ပါးက ရုပ်စွမ်းအား။ အဆင်းအာရုံ၊ အသံအာရုံ၊ အတွေ့အာရုံ၊ အနံ့အာရုံ၊ အရသာအာရုံ။ အဲဒီ အာရုံ(၅)ပါးက အပြင်က လာတာပါ။ အပြင် အာရုံ။ အဲဒီ အာရုံ (၅)ပါးက ရုပ်စွမ်းအား (၅)မျိုး။ အဲဒီ အပြင်အာရုံ (၅)ပါးမှာ အဲဒီ အဆင်း၊ အသံ၊ အတွေ့၊ အနံ့၊ အရသာတွေ၊ အာရုံတွေက အဆင်းအာရုံက မျက်စိအကြည်ကိုသွားတယ်။ အသံအာရုံ က နားအကြည်ကို သွားတယ်။ အတွေ့အာရုံက ရုပ်အကြည် အရေပြားမှာရှိတယ်။ ရုပ်အကြည်က အရေပြားမှာရှိတယ်။ အနံ့က နှာခေါင်းအကြည်ကို သွားတယ်။ အရသာက လျှာအကြည်ဆီကိုသွားတယ်။ အဲဒီမှာ အာရုံကလည်း (၅)ပါး၊ အကြည်ရုပ်ကလည်း (၅)မျိုး။ အဲဒီမှာ ကွဲပြားဖို့က အဆင်း၊ အသံ၊ အတွေ့၊ အနံ့၊ အရသာတွေက အပြင်က လာတာ။ မျက်စိ၊ နား၊ အရေပြား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာတို့က မိမိတို့၏ ရုပ်ခန္ဓာမှာ ရှိနေတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေပါ။

အဲဒီသဘာဝတွေမှာ သေသေချာချာသိရမှာ အဆင်းကလည်း ရုပ်တရား၊ မျက်စိအကြည်ကလည်း ရုပ်တရား။ အသံကလည်းပဲ ရုပ်တ

ရား၊ နားကလည်း ရုပ်တရား။ အတွေ့ကလည်း ရုပ်တရား၊ အရေပြား
ကလည်း ရုပ်တရား။ အနံ့ကလည်း ရုပ်တရား၊ နှာခေါင်းကလည်း ရုပ်
တရား။ အရသာအာရုံကလည်း ရုပ်တရား၊ လျှာကလည်း ရုပ်တရား။
အဲဒီမှာ သူ့အာရုံနဲ့ သူ့အကြည်ရုပ် အလုပ်လုပ်တယ်။ သူ့အာရုံနဲ့ သူ့အ
ကြည်ရုပ်တို့ ပူးတွဲ၍ အလုပ်လုပ်တယ်။

ဒီမှာ သေသေချာချာ နားလည်အောင် စဉ်းစားရမယ်။ ဒီ အလုပ်
လုပ်တဲ့ သဘာဝတရားတွေ၊ စွမ်းအားတွေ၊ ရုပ်တရားဘက်က ရုပ်စွမ်းအား
တွေ၊ အဲဒီ ရုပ်စွမ်းအားတွေမှာ သေချာကြည့်။ အဆင်းအာရုံ။ တကယ်
ပြောတော့ အဆင်းအာရုံဆိုတဲ့ စကားလုံးက ရှုပါရုံလို့ ပြောတာ။ အဲဒီ
ရှုပါရုံကို သယ်လာတဲ့စွမ်းအားက အလင်းစွမ်းအား။ အဆင်းအာရုံကို
သယ်လာတဲ့ အလင်းစွမ်းအား။ သူက အလင်းဓာတ်။ အဲဒီ အလင်းစွမ်း
အားဟာ မျက်စိအကြည်ထဲထိအောင် ဝင်ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီအချက်
သေသေချာချာ စဉ်းစားရမယ်။ အလင်းစွမ်းအားများ မျက်စိအကြည်ထဲ
ကို ဝင်ရောက်သွားတယ်။ ဒီအလင်းစွမ်းအားများ မျက်စိအကြည်ကို ထိ
လိုက်တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် မျက်စိအကြည်လေးထဲမှာ ရှိနေတဲ့ စွမ်းအားတွေ
ထွက်လာတယ်။ အဲဒီစွမ်းအား၊ မျက်စိအကြည်စွမ်းအား။ စွမ်းအားက
မျက်စိအကြည်စွမ်းအား။ ဝင်လာတာက အလင်းစွမ်းအား။ အလင်းစွမ်း
အားသည် မျက်စိအကြည်နှင့် ထိလိုက်သည့်အခါ မျက်စိအကြည်က စွမ်း
အားထွက်တယ်။ ဘာစွမ်းအားခေါ်ရတုန်း၊ မျက်စိအား၊ မျက်စိအကြည်
စွမ်းအား။ အဲဒီဟာကို သေသေချာချာ နားလည်အောင် စဉ်းစား။ ဝင်
လာတာက အလင်းစွမ်းအား။ တစ်ခါ အဲဒီ အလင်းစွမ်းအားနဲ့ထိလို့ မျက်စိ

အကြည်က မျက်စိအကြည်စွမ်းအား ထုတ်ပေးပါတယ်။

မျက်စိအကြည်နဲ့ မျက်စိအကြည်စွမ်းအားနဲ့ မတူဘူးဆိုတာကို သေသေချာချာသိအောင်လုပ်။ မျက်စိအကြည်က အခု မျက်လုံးကြီးထဲမှာ ရှိနေတဲ့ စက္ခုပဿာဒလို့ခေါ်တဲ့ မျက်စိအကြည်ဓာတ်၊ ရုပ်တရား။ အဲဒီ ဟာလေးက အခဲ၊ အရည်၊ အငွေ့(၃)ပါးနဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ အကြည် ဓာတ်ကလေး။ အဲဒါလေးက စွမ်းအားထုတ်တယ်။ မျက်စိအကြည်က ရုပ်တရားသက်သက်။ မျက်စိအကြည်က ထွက်လာတဲ့ စွမ်းအားကမှ ရုပ်စွမ်းအား။ အဲဒီနှစ်ခုကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိအောင် မှတ်ထားပါ။ မျက်စိ အကြည်နှင့် စွမ်းအားသည် တစ်မျိုးစီ။ အဲဒီစွမ်းအားကို မျက်စိစွမ်းအား။ မျက်စိစွမ်းအားဟာ အလင်းစွမ်းအား ဝင်လာမှ မျက်စိအကြည်က မျက်စိ စွမ်းအား ထုတ်ပေးတယ်။ အဲဒီဟာကို သေသေချာချာ သဘောပေါက် အောင်စဉ်းစား။ အဲဒီတော့ တကယ်ထွက်လာတာက စွမ်းအား။ ဒီသဘော လိုပဲ အသံအာရုံ။ အသံအာရုံဆိုတာ အသံလှိုင်း။ အသံလှိုင်းက နားထဲ သွားတယ်။

နားထဲသွားတော့ နားအကြည်ကို အသံလှိုင်းက ရိုက်ခတ်တယ်။ အသံလှိုင်းက ရိုက်ခတ်တော့ နားအကြည်၏စွမ်းအား ထွက်လာပါတယ်။ နားစွမ်းအား ထွက်လာတယ်။ အဲဒီစွမ်းအားဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်။ မျက်စိစွမ်းအားနဲ့ နားစွမ်းအား မတူပါ။ မျက်စိထဲကို ဝင်လာတဲ့ အလင်း စွမ်းအားနဲ့ နားထဲကိုဝင်လာတဲ့ အသံစွမ်းအား မတူပါ။

နားက ထွက်လာတဲ့ စွမ်းအား၊ မျက်စိက ထွက်လာတဲ့ စွမ်းအား၊ စွမ်းအားရှိတယ်ဆိုတာကို သေသေချာချာသိအောင် ဆင်ခြင်စဉ်းစား။

အဲဒီဟာ ပြီးတော့ အတွေ့အာရုံ၊ အတွေ့အာရုံဆိုတဲ့ ကိစ္စက၊ သူက အရေပြားပေါ် သွားတာ။ အတွေ့အာရုံကျတော့ အကြောင်းအရာက ဟောဒီ အတွေ့အာရုံဟာ အပူဓာတ်ကလည်းပဲ ဒီကိုယ်အရေပြားမှာရှိတဲ့ အကြည်ရုပ်ပေါ်ကို ကျတယ်။ အပူစွမ်းအား။ နောက်ပြီးတော့ အပူစွမ်းအားဆိုတာဟာ အခဲ၊ အရည်၊ အငွေ့ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ အပူစွမ်းအားက ဟောဒီ အရေပြားပေါ်ကို ကျတယ်။ ထို့အတူပဲ အခဲကလည်းပဲ အရေပြားပေါ်လာထိတယ်။ အရည်ကလည်းပဲ အရေပြားပေါ် လာထိတယ်။ အငွေ့ခေါ်တဲ့ လေဓာတ်ကလည်း အရေပြားပေါ် လာထိတယ်။ အခဲ၊ အရည်၊ အငွေ့ (၃)ပါးစလုံးက အရေပြားပေါ် လာထိတယ်။ အဲဒီလို လာထိတဲ့အခါ ကျတော့ အဲဒီအရေပြားက ရုပ်အကြည်မှ ပြုလုပ်သောဓာတ်။ ရုပ်အကြည်ဓာတ် ထွက်ပါတယ်။ ဒီဟာကို ဒီစွမ်းအား၊ ဒီဓာတ်ကို ရောက်အောင် စဉ်းစားပါ။

နောက်ပြီးတော့မှ အနံ့အာရုံ၊ အနံ့အာရုံကတော့ လေဓာတ်က သယ်လာတဲ့ လေ၏ မြူလေးတွေ၊ လေမော်လီကျူးလေးတွေထဲမှာ ပါတဲ့ဓာတ်။ အဲဒီဓာတ်က နှာခေါင်းထဲကို ဝင်သွားတယ်။ အဲဒီ လေထဲမှာပါတဲ့ မြူမှုန်လေးတွေ၊ မော်လီကျူးလေးတွေနဲ့ နှာခေါင်းအကြည်နဲ့ ထိလိုက်တဲ့အခါ နှာခေါင်းအကြည်က ဓာတ်ကိုထုတ်တယ်။ နှာခေါင်းအကြည်မှ ထွက်လာသောစွမ်းအား။ အဲဒီလိုပဲ အရသာ။ အရသာက စားတဲ့အစာ၊သောက်တဲ့အရည်ကပါလာတဲ့ အခဲဓာတ်၊ အရည်ဓာတ်တွေ။ အဲဒါတွေဟာ လျှာနဲ့ထိတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် လျှာအကြည်က စွမ်းအားထုတ်တယ်။ အဲဒီစွမ်းအားက လျှာအကြည်စွမ်းအား။ အဲဒီဟာတွေကို သေသေချာချာ နားလည်

အောင် စဉ်းစား။

အကြည်ရုပ် (၅)မျိုးက စွမ်းအား(၅)မျိုး ထုတ်တယ်။ အဲဒီစွမ်းအားတွေက မျက်စိစွမ်းအား၊ နားစွမ်းအား၊ အရေပြားစွမ်းအား၊ နှာခေါင်းစွမ်းအား၊ လျှာစွမ်းအား။ အဲဒီစွမ်းအား(၅)မျိုးကို သေသေချာချာ နားလည်အောင်ကြည့်။ စွမ်းအားလို့ ပြောလိုက်တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် စွမ်းအားသည် အခဲ၊ အရည်၊ အငွေ့ခေါ်တဲ့ ဓာတ်ပါတဲ့ပစ္စည်း မဟုတ်ဘူး။ စွမ်းအားသည် ဓာတ်မပါဘူး။ သို့သော် သူ့အလုပ်လုပ်နိုင်သော စွမ်းရည်ရှိလို့ သူ့ကို စွမ်းအားခေါ်တာပါ။

အဲဒီမှာ ကိစ္စ(၅)မျိုး။ အဲဒီမှာ မြင်ကိစ္စကို သေသေချာချာ စဉ်းစား။ မြင်ကိစ္စဆိုတာ ဒီမြင်စိတ်ဆိုတဲ့ နာမဓာတုနဲ့ အလုပ်လုပ်တာ။ အဲဒီမြင်စိတ်ကလေး ထွက်ပေါ်လာအောင် အဆင်းအာရုံက ပါလာတဲ့ အလင်းစွမ်းအား။ ပြီးတော့ မျက်စိအကြည်ကထုတ်တဲ့ မျက်စိအား။ အဲဒီတော့ အဲဒီမှာ မြင်ကိစ္စကို သေချာသဘောပေါက်အောင် စဉ်းစား။ ဟောဒီမြင်ကိစ္စမှာ အလုပ်လုပ်တဲ့စိတ်ကလေးက နာမ်ဓာတ်။

အဲဒီ နာမ်ဓာတ်ကလေးက နာမ်ကိစ္စ လုပ်တာ။ နာမ်ကိစ္စဆိုတာ နာမ်စိတ်၏အလုပ် လုပ်တာ။ အဲဒီ နာမ်ကိစ္စဆိုတဲ့ အထဲမှာ၊ နာမ်ဓာတ်ထဲမှာ သိစွမ်းအား ပါတယ်။ နာမ်က အလုပ်လုပ်တဲ့ကိစ္စ နာမ်ဓာတ်ထဲမှာ သိစွမ်းအား ပါပါတယ်။ မြင်ကိစ္စကို အလုပ်လုပ်တဲ့ နာမ်ဓာတ်။ အဲဒီနာမ်ဓာတ်ဟာ သိစွမ်းအား ထုတ်ပါတယ်။ မြင်စိတ်ထဲမှာ သိစွမ်းအား။ အဆင်းအာရုံကို သိသောစွမ်းအား ပါပါတယ်။ အဲဒီမှာ နာမ်ဓာတ်က အလုပ်လုပ်တဲ့အခါမှာ သိစွမ်းအားရှိသလို ခံစားမှုစွမ်းအားလည်း ပါပါတယ်။ နာမ်

ဓာတ်ထဲမှာ သိစွမ်းအား၊ ခံစားမှုစွမ်းအား၊ ဒီနှစ်မျိုး အလုပ်လုပ်တယ်။
နောက်ထပ်တစ်မျိုး၊ မှတ်သားမှုစွမ်းအား။ နောက်ထပ်တစ်မျိုး စေ့ဆော်မှု
စွမ်းအား။

မြင်ကိစ္စ။ မြင်ကိစ္စကို နာမ်ဓာတ်က အလုပ်လုပ်တယ်။ အဲဒီနာမ်
ဓာတ်က သိကိစ္စလုပ်တယ်။ မှတ်ကိစ္စကိုလည်း လုပ်တယ်။ ပြီးတော့ ခံစား
မှုကိစ္စကိုလည်း လုပ်တယ်။ စေ့ဆော်မှုကိစ္စကိုလည်း လုပ်တယ်။ ဒီတော့
(၄)မျိုး။ အဲဒီ(၄)မျိုး ထွက်ပေါ်လာအောင် အဲဒီစိတ်ကလေးက အလုပ်
လုပ်တာ။ မျက်စိအကြည်မှာ လုပ်တာပါ။

မျက်စိအကြည်မှာ မျက်စိအကြည်ကပေးတဲ့ မျက်စိအား။ အဲဒီ
မျက်စိအားက ရုပ်စွမ်းအား။ မျက်စိကပေးတဲ့ စွမ်းအားက ရုပ်စွမ်းအား။
အဲဒီတော့ နာမ်ဓာတ်ထဲက အားက (၄)ပါး၊ မျက်စိက ထုတ်ပေးတဲ့ စွမ်း
အားက (၁)ပါး။ မြင်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာ စွမ်းအား (၅)ခု။
ရုပ်စွမ်းအားက မျက်စိက ထုတ်ပေးတာ။ အဲဒီ နာမ်ခေါ်တဲ့ စိတ်ကလေးက
သိစွမ်းအား။ ခံစားမှုစွမ်းအား၊ မှတ်သားမှုစွမ်းအား၊ စေ့ဆော်မှု စွမ်းအား။
အဲဒီသဘောမှာ မြင်ကိစ္စဆိုသော မြင်ကိစ္စအလုပ် ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက်
စွမ်းအား(၅)မျိုးက ဆောင်ရွက်တယ်။ စွမ်းအား(၅)မျိုးက ပူးပေါင်းဆောင်
ရွက်ပါတယ်။

မျက်စိအကြည်က မျက်စိစွမ်းအား။ သူက ရုပ်စွမ်းအား။ အဲဒီ
မျက်စိစွမ်းအားဆိုတာ တစ်လှိုင်းထဲ မဟုတ်ဘူး။ လှိုင်းပေါင်းများစွာကို
ထုတ်ပေးနေတာ။ လှိုင်းပေါင်းမြောက်မြားစွာကို အဖွဲ့ခေါ်ပါတယ်။ လှိုင်း
ပေါင်းမြောက်မြားစွာနဲ့ လုပ်ရတာကို အဖွဲ့။ မျက်စိစွမ်းအားအဖွဲ့။ မျက်စိ

စွမ်းအားက လှိုင်းပေါင်းများစွာ အဖွဲ့ကြီးနဲ့ အလုပ်လုပ်ရတော့ မျက်စိစွမ်းအားအဖွဲ့။ အဲဒါ သေသေချာချာမှတ်ထား။ စွမ်းအား(၅)ခုမှာ မျက်စိစွမ်းအား အဖွဲ့။ မျက်စိစွမ်းအားအဖွဲ့သည် ရုပ်စွမ်းအားအဖွဲ့။

ဒီလိုပဲ စိတ်ထဲမှာပါတဲ့ သိမှုစွမ်းအားကလည်း လှိုင်းတစ်ခုထဲ မဟုတ်ဘူး။ သိတဲ့ဓာတ်လှိုင်းပေါင်း မြောက်မြားစွာ ပူးပေါင်းပြီး လုပ်ရတော့ သိစွမ်းအားအဖွဲ့။ သိစွမ်းအားအဖွဲ့လိုပဲ ခံစားမှုကလည်း ခံစားမှုစွမ်းအားအဖွဲ့။ မှတ်သားမှုကလည်း မှတ်သားမှုစွမ်းအားအဖွဲ့။ စေ့ဆော်မှုကလည်း စေ့ဆော်မှုစွမ်းအားအဖွဲ့။ အဖွဲ့ဆိုတဲ့ စကားကို ပါဠိလို ခန္ဓာ။ စွမ်းအားအဖွဲ့၊ စွမ်းအားခန္ဓာ။ လုပ်တဲ့ကိစ္စက မြင်ကိစ္စ။ မြင်ကိစ္စကို စွမ်းအားအဖွဲ့ (၅)ခု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်။ အဲဒီ စကားလေးတွေကို သေသေချာချာ နားလည်အောင် သဘောပေါက်အောင် စဉ်းစားရမယ်။ မြင်တယ်ဆိုတဲ့ကိစ္စမှာ စွမ်းအားအဖွဲ့(၅)ခု ပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်သည်။ ဘာစွမ်းအားတုန်း၊ မျက်စိစွမ်းအား၊ ပြီးတော့ သိစွမ်းအား၊ မှတ်စွမ်းအား၊ ခံစားမှုစွမ်းအား၊ ပြီးတော့ စေ့ဆော်မှုစွမ်းအား။ အဲဒီ စေ့ဆော်မှုအထိ (၄)ပါးသော စွမ်းအားက နာမ်စွမ်းအား။ မျက်စိစွမ်းအားက ရုပ်စွမ်းအား။ ရုပ်စွမ်းအားတစ်မျိုးနှင့် နာမ်စွမ်းအား (၄)မျိုး၊ အဖွဲ့(၄)ဖွဲ့။ အဖွဲ့(၄)ဖွဲ့နဲ့ (၁)ဖွဲ့နဲ့ပေါင်းတော့ အဖွဲ့ပေါင်း(၅)ဖွဲ့။ အဲဒီအဖွဲ့ကို ခန္ဓာ။ အဲဒီအဖွဲ့ (၅)ဖွဲ့ကို ခန္ဓာ(၅)ပါး။ အဖွဲ့(၅)ဖွဲ့ကို ခန္ဓာ(၅)ပါး။ ခန္ဓာ(၅)ပါးဆိုတော့ ခန္ဓာက ရုပ်စွမ်းအားခန္ဓာ၊ နာမ်စွမ်းအားခန္ဓာ။ နာမ်စွမ်းအားခန္ဓာက (၄)မျိုး၊ ရုပ်စွမ်းအားခန္ဓာက (၁)မျိုး။ အဲဒီတော့ ခန္ဓာ(၅)ပါး။

ဒီခန္ဓာ(၅)ပါးက မြင်ကိစ္စကိုလုပ်တယ်။ မြင်ကိစ္စကို (၁)မျိုးထဲလုပ်

လို့ မရပါ။ ရုပ်စွမ်းအားနှင့် နာမ်စွမ်းအားတို့ ပူးပေါင်း၍ အလုပ်လုပ်မှု မြင်ကိစ္စကို ဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်တယ်။ အဲဒီမှာ ရုပ်စွမ်းအား က (၁)မျိုး၊ နာမ်စွမ်းအားက (၄)မျိုး။ အဲဒီတော့ စွမ်းအားတစ်မျိုး တစ်မျိုး ကို တစ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ခေါ်လျှင် ခန္ဓာဘယ်နှစ်ပါးတုန်း၊ ခန္ဓာ(၅)ပါး။ ခန္ဓာ (၅) ပါးထဲမှာ ရုပ်နဲ့နာမ် ပါပါတယ်။ ရုပ်စွမ်းအားနှင့် နာမ်စွမ်းအား (၂)ခုကို ခန္ဓာ (၅)ပါး။ ရုပ်စွမ်းအားက (၁)ခု၊ နာမ်စွမ်းအားက (၄)ခု။ အဲဒီစွမ်းအား (၄)ခုရဲ့ အဖွဲ့ ပေါင်း(၅)ခု မြင်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်တာ။

ဒီမြင်ကိစ္စဆိုတဲ့ ကိစ္စလေးဟာ လုပ်နေတယ်ဆိုတဲ့ အလုပ်ဟာ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်မှာ လုပ်တာ။ ဒီကိစ္စကို ဘယ်အချိန်မှာ လုပ်တာတုန်း၊ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်မှာ လုပ်တာ။ ဘယ်သူတွေ လုပ်တာတုန်း၊ ခန္ဓာ (၅)ပါး လုပ်တာ။ ဘယ်အချိန်မှာ လုပ်တာတုန်း၊ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်မှာ။ အချိန် ကာလနဲ့ပြောလျှင် ပစ္စုပ္ပန်။ အလုပ်လုပ်တဲ့အဖွဲ့က (၅)ဖွဲ့။ ခန္ဓာ (၅)ပါး။ အဟုတ်အလုပ်လုပ်လို့ အဟုတ်အလုပ်ဖြစ်တာ။ မြင်တာ။ အဟုတ်အလုပ် လုပ်လို့ အဟုတ်မြင်တာ။ ခန္ဓာ(၅)ပါးလုပ်လို့ မြင်တာ။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် မှာ လုပ်တာပါ။ စွမ်းအားအဖွဲ့(၅)မျိုးနှင့် လုပ်တာပါ။ အဲဒီမှာ သေသေချာ ချာ ထပ်ပြီးစဉ်းစား။ စွမ်းအားတွေ လုပ်တာ။ ရုပ်ကလည်း စွမ်းအား၊ နာမ်ကလည်း စွမ်းအား။ အဲဒီစွမ်းအားဆိုတဲ့ သဘောထဲမှာ အခဲ၊ အရည်၊ အငွေ့တွေ မပါပါ။ လျှပ်စစ်စွမ်းအားတို့၊ အပူစွမ်းအားတို့၊ အလင်းစွမ်းအား တို့ဆိုတဲ့ ရုပ်စွမ်းအားတွေနဲ့ ယှဉ်ကြည့်။ နာမ်ကလည်း စွမ်းအား။

မြင်ကိစ္စလေး ဖြစ်တဲ့အခါ မြင်ကိစ္စကိုလုပ်နေတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ (အလွန်တိုတောင်းတဲ့ အချိန်ကာလလေးကို ပစ္စုပ္ပန်လို့ခေါ်ရတာ။) ဒီ

အလင်းလှိုင်းလေးက မျက်စိအကြည်ကို သွားထိတာ။ အဲဒီအလင်းလှိုင်းလေးထဲမှာပါတဲ့ စွမ်းအားကြောင့် မျက်စိစွမ်းအားတွေ ထွက်လာတာ။ အလင်းလှိုင်းက သွားပြီးတော့ထိလို့ မျက်စိစွမ်းအားက ထွက်လာတာ။ အဲဒီ မျက်စိစွမ်းအားလေး ထွက်လာတဲ့အခါကျတော့ စွမ်းအားတို့သဘောအရ ဖြစ်ခြင်းရှိတယ်။ ပြီးတော့ တည်ခြင်း၊ (တည်ခြင်းဆိုတာ အဟုတ်အလုပ်လုပ်တဲ့အချိန်။) ပြီးတော့ ရပ်ခြင်း။ စွမ်းအားတစ်ခုစီ တစ်ခုစီက ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်နဲ့ အလုပ်လုပ်တာ။ အဲဒီ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက် (၃)ပါးကို ပစ္စုပ္ပန်ကာလ။ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက် (၃)ပါးကို ဘာခေါ်တာတုန်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ။

မြင်ကိစ္စလေးလုပ်တဲ့အခါ မြင်ကိစ္စလေးဟာ စွမ်းအားနဲ့ အလုပ်လုပ်တာ။ စွမ်းအားက (၅)မျိုး။ စွမ်းအားက (၅)မျိုးမှာ တစ်မျိုးတစ်မျိုးမှာကိုက အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့။ အဖွဲ့ (၅)ဖွဲ့နဲ့ အလုပ်လုပ်တာ။ အဲဒီ အဖွဲ့(၅)ဖွဲ့နဲ့ အလုပ်လုပ်တဲ့ကိစ္စက မြင်ကိစ္စ။ အချိန်လေးက ပစ္စုပ္ပန်။ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက် (၃)ခု အလုပ်လုပ်တဲ့ အချိန်လေးကိုပဲ ပစ္စုပ္ပန်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီမှာ တစ်ခါထပ်ပြော။ အဲဒီ မြင်ကိစ္စလေးကို ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာ။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်မှာ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ နေရာလေးက မျက်စိအကြည်ဆိုသော နေရာမှာ။ ဒီကိစ္စ(၅)မျိုး အလုပ်လုပ်တာ။ အဲဒီတော့ ကိစ္စသည် မျက်စိအကြည်မှာ အလုပ်လုပ်တာ။ သူက အဆင်းအာရုံနဲ့ အလုပ်လုပ်တာ။ အဲဒီ အဆင်းအာရုံကို မှီရတယ်။ မြင်ကိစ္စ အလုပ်လုပ်တဲ့ နာမ်ဓာတ်များက အဆင်းအာရုံကို မှီရတယ်။ မျက်စိအကြည်မှာ ရပ်တည်ပြီး အလုပ်လုပ်တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်မှာ အလုပ်လုပ်တယ်။ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်နဲ့လုပ်ပါတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ ခန္ဓာ(၅)ပါး အဟုတ်ရှိလို့ မြင်တာပါ။ အဟုတ်ရှိလို့ အဟုတ်
မြင်တာပါ။ ဒါပေမယ့်လို့ သေသေချာချာ ပြန်စဉ်းစား။ အဲဒီခန္ဓာ (၅)ပါးရဲ့
အလုပ်ဟာ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက် အလုပ်လုပ်ပြီးလျှင် တစ်ခါပြီးသွားပါတယ်။
ခန္ဓာ(၅)ပါးရဲ့အလုပ်ဟာ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက် ခဏ(၃)ချက်နဲ့ လုပ်ပြီးလျှင်
ပြီးသွားပြီလား၊ ရှိသေးလားဆိုတာကို အဲဒီအချက်ကို သေသေချာချာ
စဉ်းစား။

ခန္ဓာ(၅)ပါးသည် အဟုတ်ရှိတယ်။ ဘယ်အချိန်မှာ ရှိတာတုန်း၊
ပစ္စုပ္ပန်မှာ။ ဘာနဲ့လုပ်နေတာတုန်း၊ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်နဲ့။ ဘယ်နေရာမှာ
တုန်း၊ မျက်စိအကြည်မှာ။ ဘယ်အာရုံနဲ့ လုပ်တာတုန်း၊ အဆင်းအာရုံနဲ့။
အဲဒါကို မြင်တော့ ဘာကိုသိတုန်း၊ ခန္ဓာ(၅)ပါးတို့ လုပ်နေတဲ့ မြင်ကိစ္စ
အလုပ်။ အဲဒီမှာ ပြောစရာအချက်က အချိန်ကာလသည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ။
ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်နဲ့ အလုပ်လုပ်တယ်။ မျက်စိအကြည်မှာ ရပ်တည်တယ်။
ရူပါရုံမှာ မှီတယ်။ အဲဒီ(၄)မျိုးသော နာမ်ဓာတ်(၄)မျိုးက သိကိစ္စ၊ မှတ်ကိစ္စ၊
ခံစားမှုကိစ္စ၊ စေ့ဆော်မှုကိစ္စ (၄)ပါး အလုပ်လုပ်တာ။ အဲဒီတော့ အဲဒီ
အဖွဲ့(၄)ဖွဲ့၊ နာမ်အဖွဲ့(၄)ဖွဲ့၊ ရုပ်အဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့ကို ခန္ဓာ။ ခန္ဓာ (၅)ပါး မြင်ကိစ္စကို
ဆောင်ရွက်ဆဲအချိန်မှာ ရှိတာ။ ခန္ဓာ(၅)ပါးသည် မြင်ကိစ္စ ဆောင်ရွက်ဆဲ
အချိန်မှာသာ ရှိတာ။ မြင်ကိစ္စပြီးသွားလျှင် ခန္ဓာ(၅)ပါး မရှိတော့ပါ။

ခန္ဓာ(၅)ပါး၊ ခန္ဓာ(၅)ပါးလို့ ရွတ်နေကြတယ်။ အခုဆိုလျှင် ခန္ဓာ
(၅)ပါးဆိုတာ စွမ်းအားအဖွဲ့ (၅)မျိုးတို့ အလုပ်လုပ်တာလို့ သိလာပါတယ်။
မြင်ကိစ္စ လုပ်တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်နဲ့ လုပ်ပါတယ်။ မျက်စိ
အကြည်မှာ ရပ်တည်တယ်။ ရူပါရုံမှာ မှီတယ်။ ခန္ဓာ (၅)ပါး၊ ခန္ဓာ (၅)ပါးလို့

စကားပြောလျှင် ဒီအချက်အလက်တွေနဲ့ပြောမှ ခန္ဓာ(၅)ပါးကို သိပါမယ်။
ခန္ဓာ(၅)ပါး အမြဲမရှိပါ။ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်နဲ့ နေတာပါ။

ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်ဟာ တစ်ခါထဲနဲ့ မပြီးပါ။ ဆက်ခါဆက်ခါ လုပ်
နေတယ်။ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်တွေ ဆက်ခါဆက်ခါ လုပ်နေတယ်။ အဲဒါကို
သန္တတိလို့ ခေါ်တယ်။ ဆက်ခါဆက်ခါ လုပ်နေတာကို ‘သန္တတိ’။ အခုသင်
နေတာ ခန္ဓာ(၅)ပါး။ အဲဒီ ခန္ဓာ(၅)ပါး ဆိုတာ အလုပ်ရှိမှ ခန္ဓာ(၅)ပါး
ပေါ်တာပါ။

အခု ဘာအလုပ်တုန်း၊ မြင်အလုပ်။ အဲဒီလိုပဲ အခုပြောနေတဲ့
အသံတွေ မကြားဘူးလား၊ ကြားတော့ ဘာကိစ္စတုန်း၊ ကြားကိစ္စ။ အဲဒီ
ကြားကိစ္စ လုပ်တဲ့အခါမှာလည်းပဲ ဘယ်သူတွေတုန်း၊ ခန္ဓာ(၅)ပါးပဲ။
ဘယ်မှာလုပ်တုန်း၊ နားမှာလုပ်တယ်။ ဘယ်အာရုံကို မှီတုန်း၊ အသံအာရုံ
ကို မှီတယ်။ ဘယ်အချိန်မှာ လုပ်တုန်း၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာ လုပ်တယ်။ ဘယ်လိုလုပ်
တုန်း၊ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်နဲ့ လုပ်တယ်။ အဲဒီလို ခန္ဓာ(၅)ပါး အလုပ်လုပ်မှ
မြင်ခြင်းလည်း ဖြစ်တယ်။ ကြားခြင်းလည်း ဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ အတွေ့
လည်း ဖြစ်တယ်။ အနံ့လည်း ဖြစ်တယ်။ အရသာလည်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ
တော့ ကိစ္စ(၅)မျိုး (မြင်ကိစ္စ၊ ကြားကိစ္စ၊ အတွေ့ကိစ္စ၊ အနံ့ကိစ္စ၊ အရသာ
ကိစ္စ)။ ကိစ္စတစ်မျိုး တစ်မျိုးမှာ ခန္ဓာ(၅)ပါး အလုပ်လုပ်ပါတယ်။ အဲဒီဟာ
လေး သိဖို့ကို အတော်လေး ကြိုးစားရပါတယ်။

အဲဒီမှာ အလုပ်လုပ်နေတာတွေကို ဓာတ်တွေ။ အလုပ်လုပ်နေ
တာတွေသည် ဓာတ်တွေ။ ဘာဓာတ်တွေတုန်း၊ ရုပ်ဓာတ်နဲ့ နာမ်ဓာတ်။
ဓာတ်လို့ဆိုတာ ဘာကြောင့်ခေါ်တာတုန်း၊ စွမ်းအားထွက်လို့ ဓာတ်လို့

ခေါ်တာ။ စွမ်းအား(၅)မျိုး။

ဘဝခရီးကို ဒီနည်းနဲ့ လျှောက်နေရတာ။ မြင်တဲ့အားနဲ့ ကြားတဲ့ အားနဲ့ လျှောက်နေရတာ။ အဲဒီ မြင်သိ၊ ကြားသိဆိုတဲ့ စွမ်းအားတွေ ထွက်ပေါ်လာပုံ၊ အလုပ်လုပ်ပုံ၊ သူ့ကိစ္စနဲ့ သူ့အပိုင်းကို ကွဲကွဲပြားပြား သိမှ ဘဝအဓိပ္ပာယ်ကိုသိတာပါ။ အဲဒီ ဘဝအဓိပ္ပာယ်ထဲမှာ ပြောနေတဲ့ အဓိပ္ပာယ်တွေက အလွန်များတယ်။ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က အနိစ္စလက္ခဏာကို ပြောတာ။ အဲဒီတော့ ဒီပညာရပ်တွေကို အခုတော့ သုတမယပညာ၊ ဒိဋ္ဌမယပညာနဲ့ ရပါပြီ။ အဲဒါကို ဟုတ်၏၊ မဟုတ်၏၊ မှန်၏၊ မမှန်၏၊ သဘာဝကျ၏၊ မကျ၏ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစား။

အခုပြောတဲ့ အာရုံ(၅)ပါး၊ တံခါး(၅)ပေါက်၊ ကိစ္စ(၅)မျိုး၊ စိတ် (၅)မျိုး၊ သူတို့ အလုပ်လုပ်နေကြတာ။ တစ်မျိုးတစ်မျိုးအတွက် လုပ်နေတာ ခန္ဓာ(၅)ပါး။ ပစ္စုပ္ပန်တည်တည်မှာ အလုပ်လုပ်ရတယ်။ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်နဲ့ အလုပ်လုပ်ရတယ်။ ဒီသဘာဝတွေ ဟုတ်၏-မဟုတ်၏ကို မိမိဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစား။ အဲဒီလို သဘောကျလက်ခံလာမှ ပွားများသော ဘာဝနာအလုပ် ကို ဒီပညာပေါ်မှာ အခြေခံပြီးမှ ပွားများရပါတယ်။ ဘာဝနာအလုပ်ဟာ ဒီပညာပေါ်မှာမှ မတည်လျှင် ဘာဝနာကို တိကျပြတ်သားစွာ မပွားများနိုင် ဘူး။ တိကျပြတ်သားစွာ မြင်မှ၊ သိမှ ပွားများနိုင်တာပါ။ အခု ရထားတဲ့ ပညာများကို တခြားသူတစ်ပါးက မသင်နိုင်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကမှ သင်နိုင်လို့ ဒီပညာများကို ကြားရ နာရပါတယ်။ ခက်ခဲလည်း ခက်ခဲတယ်။ သိမ်မွေ့ လည်း သိမ်မွေ့တယ်။ သို့သော် သူတို့ဟာ အမှန်တရားပါ။ အဲဒီတော့ စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ ဒီသဘာဝတွေကို နားလည်အောင် စဉ်းစားကြ၊ ဆင်ခြင်

ကြ။ ဒါမှ မိမိ၏ ပညာစွမ်းအား တက်လာမယ်။ ဘာတက်လာမှာတုန်း၊ ပညာစွမ်းအား။ ဘာပညာတုန်း၊ ဝိပဿနာပညာ စွမ်းအားဆိုတာ ဒါကို ခေါ်တာ။

အဲဒီ ဝိပဿနာပညာစွမ်းအားဟာ ဘဝအတွက် ထောက်တည် ရာ။ အဲဒါကို သေသေချာချာ နားလည်အောင် စဉ်းစား။ ဒီလိုမှ ထောက် တည်ရာမရှိလျှင် သံသရာခရီးမှာ မြုပ်သွားမယ်။ ထောက်တည်ရာ မရှိ လျှင် မြုပ်သွားမယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့တတွေ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကယ် ဖို့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မြုပ်မသွားအောင် အခုပြောနေတဲ့ ဝိပဿနာပညာနဲ့ ကယ်ရပါမယ်။

ဝိပဿနာပညာဆိုတာ အခု ခန္ဓာ(၅)ပါးကို သိမှု၊ အာရုံကို သိမှု၊ ပသာဒကို သိမှု၊ စိတ်ကို သိမှု။ သိခြင်း၊ မှတ်ခြင်း၊ ခံစားခြင်း၊ အားထုတ် ခြင်းဆိုတဲ့ သဘောတွေကို သိမှု။ အဲဒီတော့ အားလုံးသော ဓမ္မမိတ်ဆွေ များ ဘုရားရှင် သင်ကြားပေးခဲ့သည့် ပညာရပ်များကို ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သည့် တိုင်အောင် ကြိုးစား၍ ဘဝအဆင့် မြင့်သည့်ထက်မြင့်အောင် အားထုတ် နိုင်ကြပါစေ။

သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု။